

Collaboració dels nostres soldats

Ocis de guerra

La vida al poble

Es un poble gairebé a primera línia. Però ningú no ho diria.

No és gran, ni és petit. No s'enfila muntanya amunt, amb deliris d'alpinista, sinó que s'escampa mandrosament per la plana. Ningú no sap l'efecte que fa vist per sobre —sinó els aviadors— perquè no hi ha cap muntanya. La línia de l'horitzó, no diré que sigui perfecta. La trenquen sovint les taques verd fosc de les arbreses profundes. Només —allà baix de tot, lluny, hi ha una muntanyeta sola, que fa pena, semblant a un mató. En té tota la forma.

Tota la plana que circumda el poble està dividida en petits trossos verdejants. (Els aviadors hi aprenen geometria). La gent s'hi escampa de bon matí —homes madurs; noies alegres; infants—, amb una mena d'alegria i de tristesa tot alhora. Retornen mandrosament; pausadament, a l'hora del sol, quan els carrers són deserts —només un gos que dorm— i les cases aclofades; ardents.

No fa pas molt que hi som. Però sembla que faci què, sap el temps. La gent gairebé ens estima. N'hi han passat tants! Tants, que ni se'n recorda.

La nostra vida ací, és —si fa o no fa— la mateixa que menàvem en altres pobles; una mena de metodisme, que en certa manera, és una simplificació.

Les hores vagaroses que deixen el servei i les guardies —els grans ocis, lents, melangiosos, en la inactivitat—, han d'omplir-se amb una amistat superficial amb les noies del poble, que són un calc —en tots els pobles— d'un patró imaginari.

A les nits —unes nits xafogoses— fa bo de passejar sota els estels —no fa lluna— amb una conversa intrascendent a flor de llavi. Perdre's per la recta —obstinadament recta— de la carretera, a grans colles; rient, perquè és plaent riure.

Els dijous i els diumenges a la nit hi ha ball. A les línies, calma. Una calma absoluta. Cap soroll desagradable no entela el cristall del cel.

El sarau és a l'aire lliure—a la llum d'una bombeta pobra—per amor de la calor. Totes les noies del poble hi acudeixen. És l'únic divertiment.

Aquests balls gairebé improvisats al poble de primera línia han perdut tot formulisme. No hi cerquen galanteries ni refinaments.

La gramola que substitueix els músics, a vegades s'encalla o té parèntesis prolongats de ronquera. Però les parelles —presoners un de l'altre— segueixen giravoltant amb ritmes diversos com moguts per una força greu, misteriosa...

Quan s'ha acabat el ball, les colles

s'escampen en totes direccions. Hi ha alguna besada furtiva sota l'om alterós que amaga les estrelles.

Però res més.

Es agradable la conversa amb les comares obesas, de sac i faldilla i davantal ratllat, que passen amb tanta facilitat de la rialla grassa, oberta, al plor discret si de cas ha sortit a la con-

versa el record del fill que fa tant mesos que va marxar...

La noia cus amb els peus al barrot travesser de la cadira baixa i aixeca els ulls de tant en tant, i somriu—que és la seva col·laboració a la conversa. Quan la mare ha agafat la paraula, no és possible altra cosa... Després ja sortiran —quan el sol declini— a l'eixida, on hi ha una parra que fa uns raïms molt dolços. Hom sent plaer d'omplir-se'n la boca.

I vindrà el sopar. Tots mengem per les cases del poble, que així un hom no enyora tant l'amor de la llar, la vida d'abans —(a voltes ens fastiguejava);— i és més saborós el menjar; fa més olor de la terra i de l'aire; i et fa somriure abans de començar...

Enc que els coneguis de tres dies, aquella gent amb qui parteixes el pa i el vi, et semblen plaents amics de tota la vida.

Així s'escola la vida al poble de gairebé a primera línia, malgrat el foc i la sang tan pròxims... i tan llunyans.

Vam marxar —fa dies— una nit molt calorosa que hi havia molts estels. Deixàvem el poble enrera, que oscil·lava al compàs del vaivé del camió.

Ja han passat les operacions. Alguns no han tornat, i ara sembla estrany que no els haguem de veure mai més. La seva presència —que no ens preocupava abans— l'evocuem ara. Però s'oblida tan fàcilment...

El Comissari ens ha felicitat. La premsa parla de nosaltres. Però ningú no sabrà mai qui som.

Després de les jornades dures, el poble ens ha acollit amb els braços oberts. Ara ja no és un poble de gairebé a primera línia.

Velles amistats; velles de vuit dies, i sembla que faci molt! Rialla franca de la comare; encaixades amb les noies; cops amistosos a l'esquena del pagès fornit; colrat del sol...

Oh aquest reviure, que n'és de plaent!

Demà som dijous. Hi haurà ball. Oblidarem una mica la guerra.

MANUEL VIUSA

Soldat de l'Exèrcit de l'Ebre

La bandera de la llibertat

S'alça pels alts i pels baixos, per la muntanya, arran del mar i allà on arriben els nostres braços, la bandera de la llibertat.

Germans, aquesta és la bandera de llibertat i de combat que precedeix per la sendera els soldats de l'Exèrcit Popular.

Passen les hores, passen dies, dies de fred i pluja i neu però nosaltres amb alegria esperem sempre el crit d'anem.

Ja arribaran dies de glòria que ens tornaran a nostra llar

i haurem tornat homes lliures nostres germans encadenats.

I posarem arreu d'Espanya l'alba bandera de la pau, que és el daler que ens acompanya en els moments de més sarau.

Els catalans lluitem ardits per salvar aquesta bandera. No donarem un pas enrera fins que tinguem els enemics tancats amb clau a la rateta.

(Soldat de la 138 Brigada Mirta)

JULI AULET

